

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

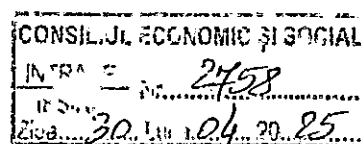
E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru conectarea românilor din afara granițelor cu țara (plx112/22.04.2025)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru conectarea românilor din afara granițelor cu țara (plx112/22.04.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 30.04.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- intenția inițiatorilor de a crea un cadru legislativ coerent pentru sprijinirea cetățenilor români stabiliți în străinătate în vederea reîntoarcerii și reintegrării în România este apreciabilă, o astfel de măsură putând contribui la revitalizarea economică și socială a țării și la echilibrarea structurii demografice. Însă, pe fond, proiectul ridică o serie de probleme:
 - cu privire la scutirile și amnistiiile fiscale:
 - pot crea inechități între cetățenii contribuabili din țară și cei din diaspora;
 - pot afecta colectarea veniturilor bugetare și disciplina fiscală;

- nu sunt justificate în mod riguros printr-o analiză de impact financiar anexată propunerii legislative;
- contravin principiului egalității în fața sarcinilor fiscale, prevăzut de Constituția României.
 - o lipsa unor evaluări de impact financiar și social - în forma actuală, propunerea legislativă nu este însoțită de:
- o evaluare bugetară privind costurile implementării măsurilor (subvenții, granturi, scutiri, burse etc.);
- o estimare a numărului de beneficiari prognozați și a efectelor economice pe termen mediu și lung;
- adoptarea unui cadru legislativ de asemenea amploare necesită o analiză financiară solidă, în conformitate cu prevederile Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, cu modificările și completările ulterioare;
- propunerea legislativă prevede un număr impresionant de facilități fiscale, granturi, co-finanțări și subvenții fără o evaluare financiară detaliată și realistă a impactului bugetar. Lipsesc estimările clare privind costurile implementării programelor „Prima Investiție”, „Prima Fermă”, „Prima Casă - Diasporă” sau al altor subvenții directe și indirecte și nu sunt respectate condițiile normative pentru instituirea unor astfel de scheme. De altfel, impactul bugetar este unul dificil de calculat, fiind enunțate elemente cu caracter general care nu au capacitatea de a ilustra o imagine cu privire la impactul economic generat de propunerea legislativă. Cu toate acestea, se anticipează că acesta va fi unul negativ, dată fiind multitudinea de facilități planificate a fi oferite, situație care trebuie abordată într-un cadru bugetar deja tensionat.
 - o creșterea presiunii asupra bugetului public:
- în contextul unui deficit bugetar grav și al angajamentelor asumate de România în fața Comisiei Europene, acordarea de noi facilități fiscale riscă să agraveze dezechilibrele financiare și să compromită eforturile de consolidare fiscală;
 - o discriminare între categorii de contribuabili:
- introducerea de facilități suplimentare pentru anumite grupuri creează inechități față de IMM-urile și startup-urile care deja suportă presiuni fiscale crescute și nu beneficiază de astfel de tratamente preferențiale;
- acordarea de privilegii românilor din diaspora – acces prioritar la finanțări, scutiri de taxe, punctaje suplimentare la licitații - generează discriminare față de cetățenii care trăiesc și contribuie fiscal în România. Aceștia nu beneficiază de

- facilități similare, ceea ce poate duce la tensiuni sociale și percepții de inechitate profundă între contribuabilii locali și cei reînțorși în țară;
- contradicție cu obiectivele asumate în PNRR:
 - Guvernul are obligația să reducă facilitățile fiscale nejustificate conform jaloanelor PNRR, iar adoptarea unor noi scutiri sau reduceri pot contribui în direcția opusă, riscând penalități sau suspendarea acordării fondurilor europene;
 - efect de bulgăre asupra taxelor generale:
 - facilitățile suplimentare acordate acum pot duce la majorări viitoare de taxe pentru restul contribuabililor, inclusiv pentru IMM-uri și populație, într-un moment de vulnerabilitate economică majoră;
 - moment economic inoportun:
 - într-o perioadă în care firmele mici sunt copleșite de contextul fiscal și de alte poveri fiscale ce se prefigurează, acordarea de noi facilități selective poate fi destabilizatoare pentru întregul ecosistem antreprenorial;
 - lipsa reformelor sistemice prealabile:
 - înainte de a acorda noi avantaje fiscale, România are nevoie de reforme structurale profunde: combaterea evaziunii, eficientizarea colectării, transparentizarea cheltuielilor publice. Altfel, orice nouă facilitate poate fi o măsură nesustenabilă;
 - creșterea riscului de fraudă și abuz:
 - noi facilități, mai ales acordate fără criterii clare de eligibilitate și control, pot deschide noi oportunități de fraudare și utilizare abuzivă, accentuând fenomenul de concurență neloială în economie;
 - lipsa prioritizării reale a nevoilor economice:
 - resursele fiscale limitate trebuie prioritizate pentru susținerea infrastructurii, sănătății, educației și competitivității generale, nu pentru acordarea de scutiri punctuale fără o viziune economică integrată;
 - semnal negativ pentru agențiile de rating:
 - adoptarea unor noi măsuri fiscale cu impact bugetar negativ, în absența unor reforme majore, poate contribui la deteriorarea ratingului de țară, crescând costurile de finanțare pentru întreaga economie;
 - propunerea legislativă prevede proceduri excesiv de birocratice pentru înscrierea într-o platformă (Platforma Unică a Românilor din Diasporă), inclusiv utilizarea semnăturii electronice calificate, în condițiile în care, pentru efectul juridic urmărit, ar fi suficientă semnătura electronică simplă, conform dispozițiilor Legii nr. 214/2024 privind utilizarea semnăturii electronice, cu modificările și completările

ulterioare, sau reia proceduri deja prevăzute în legislația existentă (recunoașterea actelor de studii);

- în plus, crearea platformei, coordonarea interinstituțională, evaluările anuale, obligațiile de raportare din partea beneficiarilor și autorităților locale, pot genera un aparat birocratic complex și rigid, iar, în lipsa unei infrastructuri administrative moderne, aceste mecanisme riscă să rămână disfuncționale sau chiar blocate. Deși sunt invocate modele internaționale care se regăsesc în țări precum Irlanda, Moldova, Polonia sau Portugalia, acestea sunt aplicate într-un mod selectiv și fără adaptare profundă la contextul românesc. De exemplu, „modelul irlandez” a funcționat într-un ecosistem economic stabil și puternic, sprijinit de o administrație eficientă și coruptibilitate scăzută, condiții care nu se regăsesc în România;
- inițiativa legislativă tratează diaspora ca un bloc unitar și omogen, ignorând diferențele uriașe de profil profesional, motivații, context socio-economic și dorința reală de revenire. Politicile publice eficiente sunt cele țintite, nu cele generalizatoare, or, această propunere oferă facilități tuturor, fără o strategie clară de segmentare și prioritizare (de exemplu: medici, IT-iști, investitori strategici etc.);
- terminologia utilizată nu este unitară, în sensul în care este instituită definiția pentru „cetățenii români plecați în străinătate”, în timp ce în cuprinsul textului se vorbește despre „cetățenii români stabiliți în străinătate” și „cetățenii români repatriați”;
- propunerea legislativă nu face diferența între măsuri de încurajare a revenirii și recompense post-factum. Acordarea de subvenții doar pentru simpla revenire, fără o analiză a contribuției efective aduse de beneficiari, este riscantă și ineficientă economic. Un cadru legislativ coerent ar trebui să recompenseze performanța și implicarea reală, nu doar statutul de repatriat;
- reconectarea cu diaspora este un demers important, însă este nevoie de un cadru legislativ mult mai coerent, iar proiectul legislativ necesită îmbunătățiri substanțiale în acest sens;
- totodată, decizia de întoarcere în țară ar trebui să fie o decizie bazată pe atașamentul față de țară al cărui cetățean, și nu luată din considerente financiare, deoarece nu există nicio garanție că, ulterior obținerii beneficiilor, nu vor decide să părăsească din nou România.

Președinte,

Sterică FUDULEA

